U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobců: **a) M. A., b) nezl. L. A.,** zastoupených Mgr. et Bc. Ivou Jónovou, advokátkou se sídlem Masarykova 95, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2013, č. j. 75 Az 3/2012 - 69,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky a náhrada nákladů Mgr. et Bc. Ivy Jónové **se určuje** částkou 6.800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1.] Žalobci (dále „stěžovatelé“) podali dne 7. 10. 2011 žádost o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR (dále „žalovaný“) ze dne 18. 6. 2012, č. j. OAM-292/ZA-ZA06-K01-2011, stěžovatelům nebyla mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu udělena. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Ústí nad rozsudkem napadeným nyní projednávanou kasační stížností.

[2.] Stěžovatelé opřeli svou blanketní kasační stížnost ze dne 27. 3. 2013, podanou bez právního zastoupení, o důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona

č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), tzn. namítají nezákonnost rozhodnutí spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [písm. a)] a vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost [písm. b)]. Dále stěžovatelé namítají nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [písm. d)].

[3.] V doplnění kasační stížnosti doručené dne 24. 7. 2013, zpracovaném již soudem ustanovenou advokátkou Mgr. Jónovou, stěžovatelé namítané kasační důvody rozvádějí.

[4.] Kasační důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) stěžovatelé spatřují zejména v nesprávném posouzení důvodů pro (ne)udělení azylu. Domnívají se, že v jejich případě jim měl být azyl udělen dle § 12, popřípadě dle § 14a zákona o azylu. Stěžovatelé především argumentují, že v zemi původu (tj. Kosovu) byli pronásledováni z národnostních důvodů a v případě návratu jim hrozí nebezpečí i v budoucnu. Důvod tkví ve faktu, že stěžovatelka a) – národností Albánka - zplodila syna – stěžovatele b) – se Srbem, což vedlo k neustálému pronásledování a ohrožování, protože okolí tento smíšený vztah a smíšený původ syna neuznalo. Zároveň dokládají, že stát původu není schopen, případně ochoten, zajistit ochranu před pronásledováním či újmou na zdraví. Příkladem má být údajné znásilnění stěžovatelky a), které nebylo nijak vyšetřováno. Ve státě původu se navíc nemohou ani svobodně pohybovat. Jejich životní situace tedy naplňuje znaky pronásledování stanovené v § 2 odst. 8 až 10 zákona o azylu.

[5.] Vady v řízení stěžovatelé shledávají v tom, že se správní orgán ani soud nevypořádaly se skutečnostmi tvrzenými stěžovateli, a proto nebyl skutkový stav zjištěn správně. Především správní orgán i soud opomněly náležitě zvážit národnostní důvody, pro něž jsou v zemi původu stěžovatelé pronásledováni a necítí se v ní bezpečně a neadekvátně se v rozhodnutích zaměřily na azylové důvody spočívající v touze po společném životě s nynějším manželem stěžovatelky a) žijícím v České republice. Správní orgán žalobce zároveň dostatečně neinformoval o nedostatku důkazů dokládající pronásledování z národnostních důvodů či je nevyzval k prokázání nevěrohodnosti některých jejich tvrzení, takže stěžovatelé nemohli dalšími důkazy potvrdit jejich pravdivost. Nepřistupoval tak k věci pečlivě a dostatečně nezjistil řádný stav věci.

[6.] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí stěžovatelé spatřují v nedostatečném rozvedení úvah, kterými se správní orgán a soud ve svých rozhodnutích řídily. Stěžovatelé v rozhodnutích postrádají uvedení skutečností, které správní orgán a soud považovaly za prokázané a které pokládaly za vyloučené a pochybné.

[7.] Stěžovatelé proto navrhují, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

[8.] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti namítané kasační důvody odmítl. Správní rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a žádná pochybení či nezákonnost neshledal ani soud v rozhodnutí o žalobě stěžovatelů. Žalovaný zdůraznil, že

v případě stěžovatelky a) se jedná již o třetí žádost o mezinárodní ochranu, kterou se dříve snažila získat též v Nizozemí a Belgii. První žádost vzala zpět v únoru 2009. O druhé žádosti bylo vydáno negativní rozhodnutí dne 8. 10. 2010. V současné žádosti stěžovatelka argumentovala především snahou žít v ČR se svým manželem, který zde získal trvalý pobyt na základě dřívějšího (dnes již rozvedeného) manželství s občankou ČR. Možnost pronásledování stěžovatelů v zemi původu žalovaný odmítl, poněvadž stěžovatel b) zde objektivně navštěvoval školu a našel si i kamaráda. Rodinné problémy stěžovatelky a) pak nenastávaly v zemi původu (tj. v Kosovu), nýbrž v sousedním Srbsku. Stěžovatelům tak v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Dále doplnil, že stěžovatelé měli opakovanou možnost seznámit se s obsahem spisového materiálu, žádné návrhy týkající se předmětné věci ale neuplatnili.

[9.] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti (§ 104 s. ř. s. *a contrario*) a v tomto směru konstatuje, že stížnost je podána včas, stěžovatelům byla ustanovena zástupcem advokátka a byly splněny i ostatní podmínky řízení, když zástupkyně stěžovatelů k výzvě soudu odstranila vady návrhu.

[10.] Nejvyšší správní soud se po shledání přípustnosti kasační stížnosti musel zabývat její přijatelností ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy přijatelná. Zdejší soud se vymezením institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany podrobně věnoval v řadě svých rozhodnutí, konkrétně např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS; veškerá judikatura NSS je dostupná na www.nssoud.cz), kde je zejména uvedeno, že se o přijatelnou kasační stížnost může jednat v následujících typových případech: „*kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; nastane potřeba učinit judikatorní odklon (Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně); bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*“

[11.] Nejvyšší správní soud v daném případě přijatelnost kasační stížnosti ve shora uvedeném smyslu neshledal. Stěžovatelé argumentují, že přesah svých vlastních zájmů spatřují v „*řešené právní otázce, která doposud nemá kladný odraz v soudní judicatuře, a to vzhledem k tomu, že se jedná o přiznání mezinárodní ochrany z důvodu národnostních střetů ve státě Kosovo.*“ Nejvyšší správní soud nicméně zdůrazňuje, že při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany není určujícím kritériem konkrétní stát či geografická oblast, nýbrž okolnosti svědčící pro udělení či neudělení mezinárodní ochrany a závažnost řešené právní otázky. Z hlediska posuzovaného případu je tedy klíčové, zda stěžovatelé argumentují právní otázkou, která doposud nebyla judikaturou Nejvyššího správního soudu řešena. Pokud přesah svých zájmů stěžovatelé nacházejí v národnostních střetech ve státě původu, nejedná se o právní otázku, kterou by zdejší soud ve své rozhodovací praxi neřešil. Nejvyšší správní soud se již vícekrát vyjádřil k podmínkám, za jejichž splnění má být žadateli udělena mezinárodní ochrana z důvodu pronásledování z národnostních důvodů. Za všechny příklady lze uvést rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. června 2005, č. j. 4 Azs 377/2004 – 75: „*pronásledování z národnostních důvodů, bez prokázání existence takového pronásledování, navíc za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na domovské orgány,*

ostatně toto pronásledování ani neprokázal a stejně tak nevyplynulo z relevantních dokladů o domovské zemi stěžovatele, nelze podřadit pod zákonem o azylu vymezené důvody." Stěžovatelé navíc nemají pravdu, že jejich případ by měl být prvním případem, ve kterém by zdejší soud posuzoval bezpečnostní situaci ve státě Kosovo (srov. např. usnesení ze dne 26. 1. 2012, č. j. 7 Azs 48/2011 – 65).

[12.] Stěžovatelé v kasační stížnosti obšírně argumentují tím, že se správní orgán i soud řádně nevypořádaly s argumenty svědčící o jejich pronásledování z národnostních důvodů v zemi původu, nýbrž se zaměřily na důvody rodinné. Ze správního i soudního spisu ale Nejvyšší správní soud zjistil opak, protože jak správní orgán, tak soud, danou argumentaci též vážily, dospěly však k závěru, že není relevantní. Vycházely při tom z výročních zpráv Human Right Watch či zpráv Ministerstva zahraničí USA. Pokud stěžovatelé tvrdí, že nevzaly v potaz jejich tvrzení či je považovaly za nevěrohodná a nezjistily tak řádně skutkový stav věci, lze odkázat na předchozí rozhodnutí zdejšího soudu: „*zásada tzv. materiální pravdy má přitom v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Elementární roli při zjišťování skutkového stavu věci hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele.*" (rozsudek NSS ze dne ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89). Pokud ze správního i soudního spisu vyplývá, že otázka stavu lidských práv a vymáhání práva v zemi původu stěžovatelů byla zvažována, nelze stěžovatelům přisvědčit, že zjištěný skutkový stav byl neúplný a způsobil vadu řízení.

[13.] Námitky stěžovatelů, že v zemi původu budou vystaveni pronásledování (včetně tvrzené nemožnosti dovolat se práva u státních orgánů), řešil Nejvyšší správní soud již ve více případech. Takto konstantně rozhoduje, že „*tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování", a tedy ani azylový důvod.*" (usnesení ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 – 47). Pokud správní orgán a soud z citovaných materiálů řádně zjistily dostupnost právní ochrany v zemi původu stěžovatelů a konfrontovaly je s tvrzením stěžovatelky a), která odůvodněně shledaly rozpornými a nevěrohodnými, není tato námitka relevantní.

[14.] V případě dalších námitek, týkajících se neudělení azylu, pak Nejvyšší správní soud připomíná, že opakovaně vyslovil, že „*poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů*" (viz rozsudek ze dne 31. 3. 2005, č. j. 5 Azs 268/2004 – 75). Pokud správní orgán a soud dospěly k závěru, že v daném případě nejsou splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany a naopak žadatelům předestřely právní možnosti naplňující jejich zájmy (v případě snahy o sloučení rodiny se jednalo především

o aplikaci příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců), nelze jejich postupu nic vytknout.

[15.] Pro úplnost soud uvádí, že pokud stěžovatelé v doplnění kasační stížnosti žádali též o přiznání odkladného účinku napadeného rozhodnutí krajského soudu, o této otázce nebylo samostatně rozhodováno, jelikož odkladný účinek rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany vyplývá *expressis verbis* z ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu: *„Podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podle odstavce 1 má odkladný účinek, s výjimkou podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva o udělení doplňkové ochrany osobou požívající doplňkové ochrany.“*

[16.] Ze všech shora podaných důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost přijatelnou, jelikož argumentace v ní obsažená byla již dostatečně a konzistentně řešena ustálenou judikaturou. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17.] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

[18.] Stěžovatelce byla ustanovena zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti advokátka Mgr. et Bc. Iva Jónová; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátky částkou 2 x 3.100 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava zastoupení včetně prostudování spisu a doplnění kasační stížnosti - a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů - v souladu s § 9 odst. 4 písm. d), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), f), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů; celkem tedy 6.800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2013

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu